

Cato Aaserud (t.v.) fra Getek AS legger solcellepanel på et tak i Snåsa sammen med eierne Nils Christian Gjefsjø (midten) og Nils Gjefsjø.

BEGGE FOTO: GETEK AS

Ren energi på hytta

Med en kombinasjon av sol-, vind- og dieselløsning på hytta er du selvforsynt med energi. Vel å merke hvis anlegget er riktig dimensjonert.

LISS HEGGE

– Få noen som kan alternativ energi til å beregne størrelsen på hvor stort anlegg som trengs. Det er helt grunnleggende å kartlegge sol og vindressurser før du investerer i et alternativt energisystem. Og plasseringen er helt avgjørende for effekten, understreker Helge Engebø.

Han er salgssingenør i Getek AS i Hommelvik i Trøndelag som etter 25 år kanskje er det selskap som har lengst erfaring med alternativ energiforsyningssystem i Norge.

Vind. – En vindturbin skal stå så høyt og fritt som mulig, ikke nær hus eller trær. Den bør ikke monteres på taket eller settes inntil en vegg, da hus og vindturbin virker gjensidig negativ på

hverandre. Turbinen gir vibrasjoner i hytteveggen, mens bygningen skaper turbulens og ustabile luftstrømmer rundt turbinen.

En annen ting er det tekniske: En fysisk liten vindgenerator vil aldri gi stor mengde energi. Vil du ha høy effekt av vindgeneratoren krever den stort rotorareal, sier Engebø.

– **Hva trengs av utstyr og hva koster det?**

– I tillegg til selve vindturbinen trenger du mast, regulator, batteribank, sikringer og kabel. Nederst på prisskalaen fra ca. 20 000 kroner kan du da få en vindturbin som gir 60 watt ved vindhastighet på 10 meter pr. sekundene, opplyser han.

Sol. Ifølge Norsk solenergiforening fins det godt over 100 000 solcelleanlegg installert på hytter i Norge i dag. I solceller blir solenergien omformet direkte til elektrisk energi. Jo flere celler et solpanel har, dess høyere effekt-ladeevne – har det.

– Et 120 watt solcellepanel med tilbehør; kabel, sikringer, regulator mellom solcellepane-

let og batteriet, og en batteribank, koster fra ca. 15 000 kroner. Det trengs også festebrakett for å feste panelet til veggen, sier Engebø.

Han viser til at en batteribank med flere sammenkoblede batterier vil dekke et visst forbruk over en viss tid, men tyngre forbruk over lengre tid vil kreve aggregat. Vindgeneratorer og solcellepanel egner seg beste som energi til lys, PC og TV. Et eget dieselaggregat vil vanligvis være nødvendig for å dekke forbruk med høy effekt, slik som ovner og frys. De rimeligste aggregatene koster fra 5 000 kroner.

– **Hva med brann sikkerheten på hytta?**

– Alternative energiløsninger må bygges etter forskrifter sånn at det sikkerhetsmessige blir ivarettatt. For eksempel bør enheter som gir varme, som vekselrettere og batteriladere, monteres mot gips eller godkjent utstyr, ikke direkte på en trevegg. Les montasjeanvisningen nøye. Skal det bygges større anlegg, bør fagfolk gjøre jobben, mener Engebø.

liss.hegge@aftenposten.no

Vindgenerator skal monteres så høyt og fritt som mulig. Det fins vertikalakslede modeller for steder hvor det kan være ekstra tøffe forhold.